

DOCTOR WHO

ZTRACENÉ DOBRODRUŽSTVÍ
DOUGLASE ADAMSE

SHADA

Z anglického originálu *Doctor Who: Shada. The Lost Adventure of Douglas Adams*, vydaného nakladatelstvím BBC Books ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska v roce 2012, přeložil Pavel Černovský.

Přebal podle designu Woodlands Books s použitím ilustrace Paula Vyse vytvořila Renáta Plíšková.

Redigovala Silvie Draky Šustrová.

Odpovědná redaktorka Hana Zahradníková.

Odborný poradce Marek Veverka.

Jazyková korektura Martin Svoboda.

Technická redaktorka Renáta Plíšková.

Vydalo nakladatelství Argo, Milíčova 13,
130 00 Praha 3, argo@argo.cz, www.argo.cz,
roku 2016 jako svou 2 838. publikaci.

Sazba Renáta Plíšková.

Tisk a vazba Těšínské papírny, s. r. o.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-1733-2

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas

Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

Tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387

E-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

Kapitola 1

Když mu bylo pět let, dospěl Skagra k rozhodnému závěru, že Bůh neexistuje. Na toto odhalení většina lidí ve vesmíru reaguje obvykle jedním ze dvou způsobů – buď se jim uleví, nebo propadnou beznaději. Jenom Skagru v té chvíli napadlo: „Počkat. To ale znamená, že ta pozice je volná.“

Teď, o mnoho let později, si Skagra položil hlavu, tu nejdůležitější hlavu v širém vesmíru, na polstrovanou opěrku své kóje a zaposlouchal se do symfonie zmučených výkřiků, které k němu hlasitě doléhaly ze všech stran. Skagra si povoloval jen dva úsměvy denně a v tuhle chvíli zvažoval, že by jeden spotřeboval. Konec konců, křechovitě skřeky psychického utrpení a fyzické agonie byly jasným dokladem, že jeho plán funguje a že dnešní den bude skvostný, dost možná dokonce tak devítka z deseti. Takže by později mohl nastat ještě lepší důvod k úsměvu a Skagra ho nechtěl jen tak promrhat. Prozatím si ho tedy ušetří. Co kdyby.

Zvolna utichající křik pomalu přecházel v poplašené zvířecí skučení přerušované občasným zavytím nechápatvého děsu a Skagra se zvedl z kóje, aby se pokochal pohledem na své dílo. Jeho kóje byla jednou ze šestice stejných (sudý počet, samozřejmě), zapuštěných do šedivých stěn vysokého šestibokého jehlanu stojícího uprostřed hlavní laboratoře. Na špičce jehlanu spočívala šedivá koule.

Zbývajících pět členů Institutu ulehlo do svých kójí teprve před pár minutami. Skagra je při tom sledoval, jak se smějí a tím

svým otravně triviálním způsobem vtipkují. Nikdo z nich si nevšiml, že ve všech jejich kójiích jsou zezadu do opěrek pod hlavu zamontované propojovací terminály, zatímco ve Skagrově kóji žádný takový terminál nebyl. „Proč jsou ostatní lidé tak hloupi?“ ptal se s podivem v duchu Skagra. Dokonce i tihle, kteří byli jinak tak chytrí, byli nakonec vlastně hlupáci. Přesně tomu se ostatně Skagra divil každých pár vteřin už tak dlouho, kam až jeho paměť sahala. Ovšem díky němu – díky plánu, jehož nanejvýš podstatným článkem tato chvíle byla – už ostatní lidé brzy nebudou představovat žádný problém.

Pět bývalých špičkových odborníků teď ve svých kójiích cosi nesouvisle blábolilo, v očích měli prázdno a ruce i nohy se jim jen čas od času křečovitě zaškubaly. Skagrovi přišlo zajímavé, že jejich těla ten proces vůbec přežila.

Teď bylo na čase zkontrolovat také jejich mysl.

Na jednom z mnoha ovládacích panelů, které lemovaly stěny celé laboratoře, nařukal Skagra sérii příkazů. Šlo o zběžné, automatické gesto. Kdyby tentýž plán vymyslel někdo podřadnější a přitroublejší – ne že by toho byl kdokoliv jiný schopen – byl by k aktivaci koule dramaticky zatáhl za velikánskou červenou páku. Skagra si v duchu pogrataloval, že nic takového nevyvádí.

V panelu to zachrčelo a koule začala vibrovat. Skagra uslyšel pomatené blábolení slabých, nelidsky znějících hlasů, které se ozývalo z koule. Byl to zvuk myšlenek. Chaotických, neuspořádaných a kusých myšlenek bez rozlišitelných slov.

Skagra zvedl ruku. Naprogramovaná koule reagovala okamžitě. Oddělila se od vrcholku kuželu, přiletěla k němu a usadila se mu do dlaně. Byla na dotek kovová a ledově studená.

Skagra ovinul prsty kolem povrchu. Rozhlédl se po laboratoři. Oči mu padly na zhroucenou postavu Daphne Calderové, která připitoměle civěla do nikam a ze rtů jí vycházely bublavé zvuky nemluvněte.

Calderová – jejíž specializací byly šestidimenzionální vlnové rovnice. Skagra se nikdy neobtěžoval, aby si na tento konkrétní vědní obor udělal čas a pokročil dál než za rudimentální základy. Jistě, to, že $zz = [c2]x4$, ví přeci každý. Ale Calderová dokázala ve

studiu šestidimenzionálních vlnových rovnic otevřít zcela novou originální oblast. „Celou *novou* dimenzi, dalo by se říct!“ prohodila žertem včera a Skagra byl nucen obětovat jeden ze svých úsměvů jen proto, aby vypadal jako jeden z party.

Teď, s koulí sevřenou v prstech, upřel Skagra mysl na jeden komplexní šestidimenzionální vlnový problém:

Σ je méně než $t\Delta$ pokud δ je konstanta, tedy $\beta t\Delta\Delta + \approx \zeta$ je-li vyjádřeno jako $Zag BB Gog = ?$

Řešení mu vyskočilo v hlavě samo od sebe: ((>>>>x12!

Samozřejmě! Teď mu to připadalo evidentní. *Bylo to evidentní.*

Takže celý proces funguje. Skagra se přesto rozhodl pro další zkoušku, ještě hlubší prověření možností, jež mu koule nabízí.

V sousední kóji vedle Calderové ležel zhroucený C. J. Akrotiri. Prsty opisoval maličké kruhy a z povisle otevřené pusy mu vytékaly sliny. Akrotiri, legendární neurogenetik, který při výzkumu změn dendritických spojů odhalil lék na Mushamovu chorobu.

Aby Skagra přišel na vhodnou testovací otázku, zaměřil na chvilku myšlenky na Akrotiriho.

A vtom jeho mysl najednou zcela zaplavila jakási vzpomínka –

Stojím na pláži, v podpaží držím skimboard a snažím se tvářit svalnatě a sebejistě, jenomže jak předstírat sebejistotu a svalnatost? Takže si připadám jako blázen a v duchu se ptám, jak mi to proboha mohlo kdy přijít jako dobrý nápad, když vtom se najednou objeví ONA a vypadá skvěle a já vypadám hrozně a ona se ptá, jestli bych nechtěl dosurfovat na ostrov a to jako myslí s ní? Samozřejmě, že myslí s ní, a tak naskočíme na prkno a mně je, jako bych měl umřít, a ona mě zezadu obejmě a já se odrazím a pak najednou kloužeme po hladině, nad námi je nachové nebe, ona mi opře hlavu o rameno a já se leknou, jestli to nebylo omylem, ale ona má hlavu položenou dál a já tomu nemůžu uvěřit a dojedu hladce až na ostrov jako profík, což se mi nikdy předtím nepovedlo, a ona se svalí do písku a já jí chci pomoci vstát a ona se zasměje a stáhne mě k sobě a zničehonic mě políbí a mně se zatočí hlava, tohle se přeci nemůže dít mně – a pak, jako když uhoří blesk, mi dojde, že rozpad dendritů lze zvrátit včasným vstříknutím fluonové částice do genomu A/5667 –

Skagra se otrásl. Dalo se čekat, že při extrakci dat občas dojde ke znečištění zbytkovými stopami osobnosti a vzpomínek. Bude

třeba zesílit filtr, aby se už do budoucna takový irelevantní sentimentální odpad nikdy nepletl do cesty tomu, na čem v životě skutečně záleží.

Pak Skagra zase kouli propustil. Zhoupala se do vzduchu a následovala svého pána k hlavnímu komunikačnímu panelu. Dalším strohým a neokázalým gestem aktivoval vysílání přednahrané zprávy. Pak za doprovodu koule rychlým krokem opustil laboratoř.

Uvnitř se ozvěnou rozléhal jeho hlas. *„Toto je zpráva ze záznamu. Institut pokročilého vědeckého výzkumu je v přísné karanténě. Vstup zakázán, opakují, vstup zakázán. Situace je pod kontrolou.“*

Vzkaz, který se ve smyčce neustále opakoval, se vysílal do vesmíru. Ale zas ne moc daleko do vesmíru. Skagrovým záměrem bylo odradit jakoukoliv vesmírnou loď, která by k Institutu přiletěla moc blízko. A jak vyzozoroval, slovo „karanténa“ mělo na většinu bytostí velmi jednoznačný účinek. Dokázalo z vět jako *„Tak mě napadá, kapitáne, jestli bychom těm lidem neměli spěchat na pomoc“* udělat věty jako *„Je tam mor! (Křik. Víc křiku.) Nezbývá než odsud po neuvěřitelném zdráhání neuvěřitelně rychle vypadnout!“*

Vzkaz se hlasitě rozléhal celou centrální laboratoří Institutu.

A lidé, kteří byli považováni za největší mozky celého vesmíru, se s mumláním zmítali ve svých kójích a nechápali z něj jediné slovo.

Skagra kráčel nevzrušeným krokem – vždycky kráčel nevzrušeným krokem – po chodbách vedoucích od laboratoře k hangárům. Do vesmírné stanice byly z boku zabudovány čtyři startovací rampy. Světelné značky signalizovaly, že doky 1, 2 a 3 jsou obsazeny standardními trojmístnými raketoplány se zásobou paliva dostačující k letu až na periferii galaktické civilizace.

Skagra následovaný koulí minul nevzrušeným krokem doky 1, 2 i 3 a přitiskl dlaň na uzamykací panel hangáru číslo čtyři.

Vzduchotěsná vrata se otevřela do prázdného vesmíru.

Skagra jimi klidně a sebejistě vstoupil do čehosi, co vypadalo jako absolutní nicota.

Byl na cestě.

Kapitola 2

Chris Parsons měl pocit, že čas letí kolem něj, ale zároveň i jako by mu tentýž čas utíkal. Jak by mohl čas dělat obě dvě věci najednou, o tom neměl čas přemýšlet.

Tak pro začátek, bylo mu dvacet sedm let. *Dvacet sedm!*

Za ty roky u sebe vyzpozoval velmi zavrženímhodnou tendenci stárnout tempem přibližně jednoho dne za jeden den, a i v tuto chvíli, když v nebyvale prosluněném odpoledni jedné říjnové soboty překonával na bicyklu nevelkou vzdálenost mezi svým bytem a kolejí sv. Cedda, jasně cítil, jak na už tak dost velkou fůru ztěžka dopadá o den víc.

Staré uličky a ještě starší univerzitní budovy, vysoké, kamenné a s šedě mřížkovanými okny, jako by si ho dobíraly, jak tak šlapal kolem nich. Kolik stovek mladíků už kolem těch starobylých institucí prošlo, vystudovalo v nich, odpromovalo, bádalo v nich a publikovalo? Teď ze všech zbyl jen prach.

Na Cambridge nastoupil Chris ještě jako růžolíci klučina před devíti lety rovnou ze střední a studiem fyziky profrčel rychleji, než si to vůbec stihl uvědomit. Teď už vedl jen dlouhý a pouze velmi příležitostně vzrušující postgraduální zápas s částicemi sigma. Kdykoliv byste zavedli řeč na částice sigma, Chris by uměl přesně předpovědět dobu rozpadu kterékoliv z nich. Jenomže dneska jako by jeho vlastní dobu rozpadu urychlovala dokonce i sama Cambridge, kterou sice miloval, ale postupně se mu stala stejně samozřejmou, jako ranní východ slunce. Často si kladl otázku,

jestli v jeho oboru ještě vůbec zbývá něco, co by se dalo objevit. Nebo, když na to přijde, v kterémkoliv jiném oboru. Moderní svět mu čas od času připadal futuristický až k nepoznání. Videokazety, digitální hodinky, počítače se zabudovanou pamětí a filmové efekty, které přinejmenším Chrise dokázaly přesvědčit, že člověk umí létat. Kam dál by mohl vývoj ještě dospět?

Minul houf prváků, kteří byli do posledního muže i ženy vybaveni krátce zastřiženými vlasy a rourovitými nohavicemi. Jak se tohle stalo? Chrisovy vlastní první roky probíhaly v džínách do zvonu a dlouhých rozevlátých hárech, kterým dodnes dával přednost. To on přeci patří k *mladé* generaci, ke generaci, která chtěla změnit svět, navždy a kompletně. Přeci už nemohla přijít další generace, ještě ne, ne dřív, než se něco pořádného skutečně navždy a kompletně stihlo změnit. To není fér. Panenko skákává, vždyť za pár měsíců začnou osmdesátá léta. Ale osmdesátá léta mají přeci čekat pořádně daleko v budoucnosti a nemají se co objevovat dřív, než na ně bude sám připravený.

Jenomže Chrise čas obecně míjel. A mnohem konkrétnějším způsobem mu nyní utíkal.

V pondělí opustí Cambridge Clare Keightleyová.

Dostala práci ve výzkumném institutu kdesi ve Státech a úvazek v Cambridgi jí právě vypršel. Ještě tři krátké dny se naloží na hromadu a pak už Clare nikdy neuvidí, nikdy už nedostane příležitost, aby ji oslovil. Přitom spolu mluvili hodně a také se často vídali, jenomže Chrise na konci každého setkání přepadalo zoufalství. Kdykoliv se setkali – a poslední dobou to bylo ještě intenzivnější – měl Chris pokaždé pocit, jako by Clare očekávala, že řekne něco naprosto zjevného a závažného, ale ani kdyby se rozkrájel, neměl tušení co. Proč mu nahání takovou hrůzu? Proč do ní musí být tak strašně zamilovaný?

Přes to přese všechno zosnoval Chris ještě jeden poslední pokus, finální šanci, aby na ni udělal dojem, poslední záminku, aby s ní prohodil pár slov, aby ji ohromil hloubkou myšlenek natolik, že by mu snad konečně, po celé té době, prostě a přímo prozradila, co že by to od něj ráda slyšela. To kvůli tomu teď zahýbal starobyloou kamennou branou a vjížděl na úchvatný dvorek koleje sv. Cedda.

Chris zaparkoval kolo do řady na chlup podobných dopravních prostředků, které sloužily studentům jako bezplatný a donekonečna vyměňovatelný přepravní systém. Z brašny vytáhl kousek papíru. *Prof. Chronotis, dveře P-14.* Rozhlédl se, jestli neuvidí vrátného, ale asi byl zrovna na obchůzce, takže oslovil dva méně exoticky vyhlížející studenty na nádvoří – díkybohu, jeden měl na sobě dokonce triko s Jethro Tull – a ti ho nasměrovali ke dveřím v břečťanem porostlém rohu budovy.

Chris byl sice nadmíru zaneprázdněný vlastními myšlenkami a obavami spojenými s Clare, plynutím času apod., ale přesto se cestou po dřevem obložené chodbě k bytu P-14 v koutku mysli podívoval nad zvláštností architektury kolem sebe. Celá chodba budila zdání, jako by měla končit bytem P-13, přesto však za ním byl ještě klenutý strop, roh a krátký zdánlivě přistavený průchod k číslu P-14. To samo o sobě bylo v pořádku, protože všechny univerzitní budovy byly vlastně slepencem renovací a přístavků, co však bylo v tomto konkrétním případě nanejvýš podivné, že tu nebyl žádný viditelný předěl. Jako by přístavba vznikla v naprosto stejné době, jako budova, k níž byla přistavena. Chrise to však znepokojilo na tolik zasutém, nevědomém stupni vědomí, že to jeho mysl téměř ani nezaznamenala. Co naopak zaznamenal, to byl jakýsi konstantní, velmi hluboký elektrický hukot, který jako by zesiloval, čím víc se blížil ke dveřím s cedulkou P-14 PROF. CHRONOTIS. Elektrické vedení ve starých univerzitních budovách bylo obecně katastrofální, nejspíš ho instaloval ještě sám Edison. Chris se tedy obrnil proti ráně od elektřiny a sáhl na klepátko. Pak rázně zaťukal na dveře.

„Vstupte!“ zvolal vzdálený, skřehotavý hlas. Chris v něm okamžitě poznal hlas Chronotisův, i když se vlastně před tím setkali jen jedinkrát, a to ještě velmi krátce.

Chris tedy vstoupil, prodral se malou zaskládanou předsíní přetékající klobouky, kabáty a botami a zatlačil do překvapivě masivních dveří do bytu. Ocitl se v prostorné, dubem obložené místnosti plné porůznu rozestavených kusů starého nábytku, ačkoliv ani obložení, ani nábytek nebylo na první pohled snadné rozpoznat, protože na všech možných i na několika naprosto

nemožných místech ležely hromady knih. Byly jimi k prasknutí přečpané police lemující každou stěnu, kde byly knihy vyskládané ve dvou řadách a ještě na nich byly položené další. Tyčily se na vratkých hromadách vystavěných na koberci a sahajících místy až po pás. Byly tu pevné vazby, měkké vazby, rukopisy i leporela a všechny byly zamaštěné a kroužkované od hrnků, měly oslí uši, některé hřbet zlomený na konkrétní stránce, ve spoustě z nich byly založené papírky s poznámkami a žádná z nich na první pohled nijak nesouvisela se sousední knihou ani tématem, ani rozměrem, stářím nebo autorem. *Příšerně hladová housenka* ležela hned vedle zaprášeného traktátu o frenologii z osmnáctého století.

Chris to pobouřilo. Jak by hernajs někdo mohl přečíst tolik knih? Na to by přeci člověk potřeboval přinejmenším několik životů.

Na druhou stranu, tenhle případ byl sice extrémní, ale na excentricnost starších cambridgeských profesorů už si Chris zvykl. Takže se dokonce snažil přinutit, aby úplně bez reakce nechal další, opravdu mnohem podivnější věc, která stála v rohu pokoje.

Byla to policejní budka.

Chris už takovou budku neviděl celé roky a rozhodně nečekal, že ji spatří zrovna tady. V dobách, kdy jako dítě jezdíval na výlety do Londýna, na ně člověk narazil na každém rohu. Jako všechny ostatní byla i tahle budka vysoká, modrá, oprýskaná, dřevěná a opatřená majáčkem na střeše a cedulkou připevněnou na dveřích, za nimiž byl telefon pro případy nouze. Ovšem co bylo u této konkrétní budky opravdu s podivem – kromě toho, kde stála – byl fakt, že zpod ní vyčuhovaly okraje slisovaných knih, jako by ji někdo do místnosti shodil, a to z veliké výšky. Chris dokonce zvedl oči ke stropu, aby se pohledem na trámy přesvědčil, že se tak nestalo. Ale dveřmi od bytu by sem tu budku nešlo protáhnout ani omylem.

Hlas profesora Chronotise se ozýval ze dveří, které podle Chrisova předpokladu vedly do kuchyně.

„Omluvte ten nepořádek. Tvůrčí chaos, však to znáte!“

„Ehm, ano, jistě,“ odpověděl Chris. Opatrně se vydal hlouběji do místnosti a pečlivě se vyhýbal nejnebezpečněji nakloněným sloupkům knih. Jak má v takové záplavě najít to, co hledá?

Chris čekal, až profesor vyjde z kuchyně. Ale profesor nevyšel.

„Ehm, pane profesore?“ zavolal.

„Čaj?“ ozvalo se místo odpovědi.

„Ó, ano, díky,“ vypravil ze sebe Chris automaticky, i když doopravdy chtěl z tohoto podivného místa pryč a co nejrychleji se vrátit ke svým vlastním, mnohem důležitějším otázkám.

„To je dobře, protože jsem zrovna postavil vodu,“ řekl Chronotis po cestě z kuchyně, když bezděčně míjel všechny potenciální nástrahy.

Chris si profesora v duchu katalogizoval už po jejich krátkém a zatím jediném setkání před pár týdny jako další exemplář cambridgeského excentrika, zhýčkaného a odtrženého od reality dekadami akademického života. Úplně mezitím zapomněl, jak pamětihodně Chronotis ve skutečnosti působí. A to je další znepokojivá anomálie, napadlo Chrise, protože pamětihodné lidi přeci nelze zapomenout. Chris usoudil, že pokud Chronotise pustil z hlavy, pak proto, že ho nejspíš pohltily vlastní starosti víc, než si myslel.

Chronotis byl menšího vzrůstu, mohlo mu být něco přes osmdesát a oblečený byl do pomuchlaného tvídového saka s kravatou. Ve tváři měl hluboké vrásky, pocuchaný vous, na hlavě chomáček bílých vlasů a za polovičními brýlemi pár laskavých a pronikavých černých očí.

Laskavé a pronikavé, zarazil se Chris. To přeci nejde mít oči, které jsou laskavé *i* pronikavé zároveň!

„Ehm, profesore Chronotisi,“ pronesl Chris rozhodným tónem, aby zas vrátil věci do normálu, „nevím, jestli si na mě vzpomínáte, setkali jsme se před pár týdny na fakultním večírku.“ Podával profesorovi ruku. „Chris Parsons.“

„Ach ano, ano!“ říkal profesor a energicky mu rukou třásl, ačkoliv bylo nanejvýš zřejmé, že nemá ani tušení. Pak na Chrise malinko podezíravě zamžoural. „A vás tyhle fakultní sleziny baví?“

Chris pokrčil rameny. „To víte, no. Neřekl bych, že mají člověka vážně *bavit* – “

„Je to kupa nudných a starých akademiků, co vedou nekonečné řeči,“ zaláteřil profesor.

„Ano, asi by se to tak dalo – “

„Neslyší jediné slovo, co řekne někdo jiný!“

„Ano, jistě, tehdy jste ale říkal –“

„Jen by žvanili, žvanili a žvanili, ale poslouchat, to nikdy!“

„Ne, ano,“ řekl Chris. „Ale...“

„Ale co?“ opáčil na to profesor a upřel na Chrise pohled, který byl mnohem víc pronikavý než laskavý.

Chris napadlo, že na profesora vyzkouší zdvořilost. „Doufám, že vám nezabírám drahocenný čas.“

„Čas?“ zasmál se profesor. „Čas! O čase mi nemluvte. Ne, ne, ne. Až vám bude tolik co mně, zjistíte, že na čase ve skutečnosti tolik nezáleží.“ Prohlédl si Chrise od hlavy až k patě a maličko posmutněle dodal: „Ovšem ne že bych očekával, že vy se dožijete mého věku.“

Chris přesně nevěděl, jak si má tuhle poznámku vyložit. „Aha. Vážně?“

„Ano,“ odpověděl profesor zíraje do dálky. „Vzpomínám si, jak jsem předminulému děkanovi, mladému profesorovi Frenchmanovi, říkal –“ Pak se zarazil. „Ačkoliv počkat chvílku, nebyl to spíš předpředminulý děkan? Možná dokonce už předpředpředminulý...“

Chris se zamračil. Děkani zůstávají ve funkci průměrně asi tak padesát let. „Předpředpředminulý?“

„Ano, sympatický mladík,“ odpověděl profesor. „V devadesáti bohužel tragicky zemřel. Jaká smůla.“

„V devadesáti?“ zeptal se Chris.

Chronotis přikývl. „Přejela ho bryčka s párem koní.“

„A co jste mu říkal?“ zeptal se zmateně Chris.

Chronotis překvapeně zamrkal. „Jak to mám vědět? Je to už hrozně dávno!“

Chris se rozhodl, že tohle téma opustí. Chtěl už jen zmizet z tohoto zvláště hučícího pokoje někam co nejdál od všech jeho podivností i od podivností jeho majitele. „Ano, jasně. Pane profesore, při našem setkání jste mi velmi laskavě nabídl, abych se zastavil a půjčil si několik vašich knih o radiouhlíkové metodě určování stáří.“

„Ach, ano, s radostí,“ přikyvoval profesor.